

3.Фінансова грамотність

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-
педагогічної роботи _____

О. А. Кузнецова

___ _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ

Ступінь бакалавра

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансова грамотність».

Розробник: Копитіна Ірина Володимирівна, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент _____ (Копитіна І. В.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол № _ від «__» _____ 2019 року__

В.о. завідувача кафедри фінансів, банківської справи та страхування

_____ (Корнєва Н.О.)__

«__» _____ 2019 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань	за вибором
	Спеціальність	
Загальна кількість годин - 150		Рік підготовки:
		1-й
		Семестр
		1-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Ступінь бакалавра	14 год.
		Практичні, семінарські
		36 год.
		Лабораторні
		- год.
		Самостійна робота
		100 год.
		Індивідуальні завдання: - год.
Вид контролю: залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3 % до 66,7 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансова грамотність» є надання знань стосовно основних інструментів управління особистими фінансами та оволодіння студентом навичок вірно розпоряджатися власними фінансами, планувати особистий бюджет і захищатися від ризиків, приймати зважені та вірні фінансові рішення щодо: можливостей розширення джерел власних доходів; планування і коригування власних видатків; формування особистих фінансових резервів і здійснення заощаджень; використання кредитних ресурсів та здійснення безпрограшного інвестування власних заощаджень при грамотному підході.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансова грамотність»: є поглиблене вивчення механізмів обліку та управління особистими фінансами, освоєння планування сімейного бюджету, управління особистими фінансами через інструменти фінансового ринку визначення особливості державного регулювання інвестиційної діяльності населення.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК 2 – вміти логічно вірно, аргументовано і ясно будувати усну та письмову мову

ЗК 5 – вміти використовувати у своїй діяльності нормативні правові документи

ЗК 11 – розуміти сутність і значення інформації в розвитку сучасного інформаційного суспільства, усвідомлювати небезпеку і загрозу, що виникають у цьому процесі, дотримуватися основними вимогами інформаційної безпеки, в тому числі захисту державної таємниці

ЗК 16 – володіти засобами самостійного, методично правильного використання методів забезпечення повноцінної професійної діяльності

ЗК 19 – бути здатним використовувати специфіку фінансового розвитку своєї країни для формування та ефективного використання фінансових практик для забезпечення комплексно орієнтованої фінансової роботи

ЗК 20 – бути готовим до ефективного застосування фінансових знань для вирішення завдань суспільного, національно-державного і особистісного розвитку, проблем фінансового благополуччя

II. Фахові:

ПК 1 – бути готовим до розробки та ефективного застосування фінансових технологій, які враховують особливості сучасного поєднання глобальної і регіональної економіки, специфіки національної фінансової системи, забезпечення її фінансового механізму

ПК 2 – бути здатним забезпечувати високий рівень цілеспрямованої і ефективної розробки і реалізації моделей сучасних технологій фінансів, структурної та комплексно-орієнтованої фінансової роботи в галузі держави та домогосподарств

ПК 3 – бути готовим до забезпечення високої культури технологій фінансів, фінансової роботи та фінансової підтримки населення, благополуччя громадян, їх матеріального забезпечення

ПК 5 – бути здатним до створення самостійного (на рівні технологічного процесу) і творчого здійснення, пошуку оптимального способу подолання фінансової безграмотності та використовувати здобути знання щодо основ співпраці з фінансовими установами.

ПК – 34 – бути здатним правильно розпоряджатися власними фінансами, захищатися від ризиків, приймати зважені інвестиційні рішення, аналізувати сферу публічних фінансів.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Фінансова грамотність як основа фінансової культури населення

Тема 1.1. Сутність та значення фінансової грамотності, зарубіжний досвід підвищення рівня фінансової грамотності населення

Поняття і суть фінансової грамотності населення. Мета і завдання фінансової грамотності. Світовий досвід країн в рішенні проблем по підвищенню рівня фінансової грамотності населення. Раціональне використання грошових ресурсів на споживання. Культура збереження з метою формування активів. Ефективне використання грошових ресурсів для інвестування.

Кредит 2. Методика формування сімейного бюджету і планування особистих фінансів.

Тема 2.1. Облік та управління особистими фінансами. Планування сімейного бюджету.

Переваги та недоліки обліку особистих фінансів. Правила управління особистими фінансами. Дохідна та видаткова частини сімейного бюджету. Сильні та слабкі сторони планування. Пропозиції щодо додаткового наповнення та раціональної економії витрат. Способи планування сімейного бюджету. Методи планування сімейного бюджету.

Кредит 3. Заощадження домогосподарств.

Тема 2.1. Особливості заощаджуваної поведінки населення.

Заощадження домогосподарств: сутність, види, мотиви та основні чинники. Динаміка заощаджень домогосподарств в Україні. Роль заощаджень домогосподарств у розвитку економіки.

Кредит 4. Фінансова система та фінансові послуги

Тема 4.1. Управління особистими фінансами через банківські установи.

Основні елементи інфраструктури фінансового ринку. Сутність банківської системи як елемента фінансово-кредитної системи. нормативно-правова основа функціонування банківських установ. Сутність та значення міжбанківських об'єднань. Розрахунково-касові операції. Аналіз залучення заощаджень домогосподарств у банківську систему України. Спільні та відмінні ознаки діяльності банківських та небанківських фінансових посередників грошового ринку.

Тема 4.2. Управління особистими фінансами через спеціалізовані кредитно-фінансові інститути

Небанківські фінансові інститути: особливості функціонування механізмів державного регулювання. Класифікація спеціалізованих фінансово-кредитних установ. Характерні риси діяльності договірних фінансових посередників. Особливості функціонування інвестиційних фінансових посередників. Цінні папери. Порівняння діяльності кредитних спілок та кредитних товариств. Тенденції залучення заощаджень домогосподарств у небанківську систему України. Пайові інвестиційні фонди.

Кредит 3. Фінансове шахрайство і особиста фінансова безпека населення

Тема 5.1. Державне регулювання процесу інвестування заощаджень громадян в економіку країн

Оцінка важливості перетворення заощаджень у інвестиційний ресурс. Класифікація факторів, що впливають на формування заощаджень та визначення напрямів їх інвестування. Використання інститутів спільного інвестування домогосподарствами як способу розміщення заощаджень. Порівняльна характеристика основних напрямів інвестування заощаджень домогосподарств та причини існування заощаджень у неорганізованій формі. Напрями державного регулювання обсягів залучення заощаджень домогосподарств на ринок фінансових послуг. Механізм безпеки залучення заощаджень домогосподарств в економіку України.

Тема 5.2. Державні гарантії захисту інвестицій та податкові пільги

Системи надання гарантій вкладникам комерційних банків у зарубіжних країнах. Захист інвестиції. Державна підтримка інвесторів. Правові режими інвестиційної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	усього го	в т.ч.		
		л	п	с.р
Кредит 1. Фінансова грамотність як основа фінансової культури населення.				
Тема 1.1. Сутність та значення фінансової грамотності, зарубіжний досвід підвищення рівня фінансової грамотності населення	20	2	4	14

Кредит 2. Методика формування сімейного бюджету і планування особистих фінансів.				
Тема 2.1. Облік та управління особистими фінансами. Планування та ведення сімейного бюджету.	22	2	6	14
Кредит 3. Заощадження домогосподарств				
Тема 3.1. Особливості заощаджуваної поведінки населення.	22	2	6	14
Кредит 4. Фінансова система та фінансові послуги				
Тема 4.1. Управління особистими фінансами через банківські установи.	23	2	6	15
Тема 4.2. Управління особистими фінансами через спеціалізовані кредитно-фінансові інститути.	23	2	6	15
Кредит 5. Фінансове шахрайство і особиста фінансова безпека населення				
Тема 5.1. Державне регулювання процесу інвестування заощаджень громадян в економіку країн.	20	2	4	14
Тема 5.2. Державні гарантії захисту інвестицій та податкові пільги.	20	2	4	14
Усього годин	150	14	36	100

5. Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом

6. Теми практичних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин ДФН
Кредит 1. Фінансова грамотність як основа фінансової культури населення		
1	<p>Тема 1.1. Сутність та значення фінансової грамотності, зарубіжний досвід підвищення рівня фінансової грамотності населення</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>. Поняття і суть фінансової грамотності населення. Мета і завдання фінансової грамотності. Світовий досвід країн в рішенні проблем по підвищенню рівня фінансовій грамотності населення. Раціональне використання грошових ресурсів на споживання. Культура збереження з метою формування активів. Ефективне використання грошових ресурсів для інвестування.</p>	4

	<p>II. Підготовка презентацій, рефератів та виступи за ними, розгляд практичних ситуацій, тести</p>	
Кредит 2. Методика формування сімейного бюджету і планування особистих фінансів		
2	<p style="text-align: center;">Тема 2.1. Облік та управління особистими фінансами. Планування сімейного бюджету.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>Переваги та недоліки обліку особистих фінансів. Правила управління особистими фінансами. Дохідна та видаткова частини сімейного бюджету. Сильні та слабкі сторони. Пропозиції щодо додаткового наповнення та раціональної економії витрат. Способи планування сімейного бюджету. Методи планування сімейного бюджету.</p> <p>II. Підготовка презентацій, рефератів та виступи за ними, розгляд практичних ситуацій, тести</p>	6
Кредит 3. Заощадження домогосподарств		
3	<p style="text-align: center;">Тема 3.1. Особливості заощаджуваної поведінки населення.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>Заощадження домогосподарств: сутність, види, мотиви та основні чинники. Динаміка заощаджень домогосподарств в Україні. Роль заощаджень домогосподарств у розвитку економіки.</p> <p>II. Підготовка презентацій, рефератів та виступи за ними, розгляд практичних ситуацій, тести</p>	6
Кредит 4. Фінансова система та фінансові послуги		
4	<p style="text-align: center;">Тема 4.1. Управління особистими фінансами через банківські установи.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні елементи інфраструктури фінансового ринку. 2. Сутність банківської системи як елемента фінансово-кредитної системи. <u>нормативно-правова основа функціонування банківських установ.</u> 3. Сутність та значення міжбанківських об'єднань. 4. Цінні папери. 5. Аналіз залучення заощаджень домогосподарств у банківську систему України. 6. Спільні та відмінні ознаки діяльності банківських та небанківських фінансових посередників грошового ринку <p>II. Підготовка презентацій, рефератів та виступи за ними, розгляд практичних ситуацій, тести</p>	6

5	<p>Тема 4.2. Управління особистими фінансами через спеціалізовані кредитно-фінансові інститути</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Небанківські фінансові інститути: особливості функціонування механізмів державного регулювання. 2. Класифікація спеціалізованих фінансово-кредитних установ. 3. Характерні риси діяльності договірних фінансових посередників. 4. Особливості функціонування інвестиційних фінансових посередників. 5. Порівняння діяльності кредитних спілок та кредитних товариств. 6. Пайові інвестиційні фонди. 7. Тенденції залучення заощаджень домогосподарств у небанківську систему України. <p>II. Підготовка презентацій, рефератів та виступи за ними, розгляд практичних ситуацій, тести</p>	6
Кредит 5. Фінансове шахрайство і особиста фінансова безпека населення		
6	<p>Тема 5.1. Державне регулювання процесу інвестування заощаджень домогосподарств в економіку країн</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка важливості перетворення заощаджень у інвестиційний ресурс. 2. Класифікація факторів, що впливають на формування заощаджень та визначення напрямів їх інвестування. 3. Використання інститутів спільного інвестування домогосподарствами як способу розміщення заощаджень. 4. Порівняльна характеристика основних напрямів інвестування заощаджень домогосподарств та причини існування заощаджень у неорганізованій формі. 5. Напрями державного регулювання обсягів залучення заощаджень домогосподарств на ринок фінансових послуг. 6. Механізм безпеки залучення заощаджень домогосподарств в економіку України <p>II. Підготовка презентацій, рефератів та виступи за ними, розгляд практичних ситуацій, тести</p>	4
7	<p>Тема 5.2. Державні гарантії захисту інвестицій та податкові пільги</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>I. Питання для обговорення:</p>	4

1.	Системи надання гарантій вкладникам комерційних банків у зарубіжних країнах.	
2.	Захист інвестиції.	
3.	Державна підтримка інвесторів.	
4.	Правові режими інвестиційної діяльності.	
II. Підготовка презентацій, рефератів та виступи за ними, розгляд практичних ситуацій, тести		
Разом		36

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом

1. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин ДФН
Кредит 1. Фінансова грамотність як основа фінансової культури населення		
1	<p>Тема 1.1. Сутність та значення фінансової грамотності, зарубіжний досвід підвищення рівня фінансової грамотності населення</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> Світовий досвід країн в рішенні проблем по підвищенню рівня фінансової грамотності населення. Раціональне використання грошових ресурсів населення України та країн світу на споживання. Зарубіжний досвід ефективного використання грошових ресурсів для інвестування. <p><i>Навчально – методичні матеріали 1 – 125</i></p>	14
Кредит 2. Методика формування сімейного бюджету і планування особистих фінансів		
2	<p>Тема 1.2. Облік та управління особистими фінансами. Планування сімейного бюджету.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> Основні переваги та недоліки обліку особистих фінансів. Основні правила управління особистими фінансами. Пропозиції щодо додаткового наповнення та раціональної економії витрат. Альтернативні способи планування сімейного бюджету. <p><i>Навчально – методичні матеріали 1 – 125</i></p>	14
Кредит 3. Заощадження домогосподарств		
3	Тема 3.1. Особливості заощаджуваної поведінки населення.	14

	<p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна сутність та фактори впливу на формування заощаджень населення. 2. Світовий досвід формування заощадження населення. Заощаджень домогосподарств як інвестиційний ресурс. Роль заощаджень домогосподарств в розвитку вітчизняної економіки. <p><i>Навчально – методичні матеріали 1 – 125</i></p>	
Кредит 4. Управління особистими фінансами через інструменти фінансового ринку		
	<p style="text-align: center;">Тема 4.1. Управління особистими фінансами через банківські установи.</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз <u>нормативно-правової бази щодо функціонування банківських установ.</u> 2. Аналіз залучення заощаджень домогосподарств у банківську систему України. 3. Спільні та відмінні ознаки діяльності банківських та небанківських фінансових посередників грошового ринку <p><i>Навчально – методичні матеріали 1 – 125</i></p>	15
	<p>Тема 4.2. Управління особистими фінансами через спеціалізовані кредитно-фінансові інститути</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості функціонування механізмів державного регулювання небанківських фінансових інститутів. 2. Характерні риси діяльності договірних фінансових посередників. 3. Особливості функціонування інвестиційних фінансових посередників. 4. Порівняння діяльності кредитних спілок та кредитних товариств. 5. Тенденції залучення заощаджень домогосподарств у небанківську систему України. <p><i>Навчально – методичні матеріали 1 – 125</i></p>	15
Кредит 5. Фінансове шахрайство і особиста фінансова безпека населення		
	<p style="text-align: center;">Тема 5.1. Державне регулювання процесу інвестування заощаджень домогосподарств в економіку країн</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка перетворення заощаджень у інвестиційний ресурс. 2. Факторів, що впливають на формування заощаджень та визначення напрямів їх інвестування. 	14

	<p>3. Використання інститутів спільного інвестування домогосподарствами як способу розміщення заощаджень.</p> <p>4. Порівняльна характеристика основних напрямів інвестування заощаджень домогосподарств та причини існування заощаджень у неорганізованій формі.</p> <p>5. Основні напрями державного регулювання обсягів залучення заощаджень домогосподарств на ринок фінансових послуг.</p> <p><i>Навчально – методичні матеріали 1 – 125</i></p>	
7	<p>Тема 5.2. Державні гарантії захисту інвестицій та податкові пільги</p> <p>I. Питання для обговорення:</p> <p>1. Системи надання гарантій вкладникам комерційних банків у зарубіжних країнах.</p> <p>2. Державна підтримка інвесторів: податкові пільги.</p> <p>3. Правові режими інвестиційної діяльності.</p> <p><i>Навчально – методичні матеріали 1 – 125</i></p>	14
	Разом	100

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Підготувати реферати (тести) з наступних питань:

1. Зарубіжний досвід сприяння підвищення рівня фінансової грамотності населення.
  2. Фінансова грамотність як основа фінансової культури населення
  3. Управління особистими фінансами через інструменти фінансового ринку
  4. Тенденцій державного регулювання інвестиційної діяльності
- Підготувати студентів до участі у наукових конференціях (написання тез)

10. Методи навчання

Методи навчання при вивченні навчальної дисципліни «Фінансова грамотність» обираються відповідно до групи таких принципів навчання:

- 1) орієнтованості вищої освіти на розвиток особистості майбутнього спеціаліста;
- 2) забезпеченості безперервної освіти;
- 3) інформатизації, технічної та технологічної забезпеченості освітнього процесу;
- 4) відповідності змісту вищої освіти сучасним та прогнозованим тенденціям розвитку науки (техніки) і виробництва (технологій);
- 5) оптимального співвідношення загальних, групових та індивідуальних форм організації навчального процесу у вищому навчальному закладі;
- 6) раціонального застосування сучасних методів та засобів навчання на різних етапах підготовки фахівців;

7) відповідності результатів підготовки спеціалістів вимогам, що висуваються конкретною сферою їхньої професійної діяльності, забезпечення їх конкурентоспроможності.

Методами організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності при вивченні навчальної дисципліни «Фінансова грамотність» є:

- методи контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;

- методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;

Методи навчання за джерелом знань поділяють на словесні, наочні, практичні. Словесні методи навчання: лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж.

Лекція як метод навчання має інформаційний характер, чіткий план. Структура лекції підпорядковується логіці предмета, вона не тільки стимулює конкретно-образне мислення, а й активізує логічне мислення слухачів, послідовно з'ясовує всі пункти плану. Висунені в лекції ідеї викладають на високому рівні, але з урахуванням рівня підготовки слухачів, усі поняття та терміни пояснюють, аргументують, при цьому широко застосовують наочність, активізують увагу слухачів тощо. Предметом лекції має бути вивчення складних об'єктів, явищ, подій, процесів, що мають між собою зв'язки і залежності причинно-наслідкового характеру.

Пояснення – доказовий виклад матеріалу, пов'язаний з вивченням правил, природничо-математичних законів та явищ. Викладач висуває певну тезу і подає систему її обґрунтування. Метод пояснення застосовують як на лекціях, так і під час практичних, лабораторних занять, консультацій тощо.

Розповідь – жвавий, образний, емоційний і водночас короткотривалий виклад питань, що містять переважно фактичний матеріал.

Бесіда – (полемічна, евристична) – це розмова викладача зі студентами на підставі чіткої системи запитань, заздалегідь визначених, які підводять слухачів до активного засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірностей. Запитання до бесіди мають сприяти цілісному сприйняттю. Найбільший розвивальний характер має евристична бесіда, яка дає її учасникам можливість самостійно знаходити можливі відповіді на проблемні питання. Бесіди застосовуються на лекціях, практичних, лабораторних заняттях, колоквиумах.

Інструктаж як метод має інформативний локальний характер, дуже близький до розпорядження алгоритмічного типу. Тут активна роль належить викладачу. Застосовують, даючи вказівки до домашнього завдання, до вивчення теми тощо.

При вивченні дисципліни «Фінансова грамотність» практичними методами навчання є: вправи, практичні роботи.

Вправа – метод навчання, що полягає у повторенні певних дій, під час яких виробляють уміння та навички застосування набутих знань як у звичайних, так і незвичайних умовах. Вправи є усні, письмові, графічні, технічні. Розрізняють також тренувальні (за зразком, інструкцією) та творчі вправи (розв'язання евристичних та проблемних завдань). Вправи застосовують на практичних.

Практична робота як метод навчання передбачає застосування знань у ситуаціях, наближених до майбутньої професійної діяльності. Упродовж цієї роботи треба провести якісь заміри, зіставити, визначити ознаки та властивості предметів або явищ, зробити висновки.

У графічних роботах знання знаходять відображення в графіках, діаграмах, гістограмах, таблицях тощо.

Самостійна робота з книгою полягає в організації самостійної роботи студентів над друкованим текстом. Це самостійне вивчення за підручниками, посібниками та іншими джерелами тем і розділів, визначених викладачем для самостійного опанування. Ця робота вимагає певних записів:

- складання плану;
- запис у стислій формі основних положень матеріалу, що вивчається;
- виписування цитат;
- конспектування – стислий виклад суті прочитаного;
- реферування – виклад якогось питання згідно з одним або кількома джерелами з обґрунтуванням власних міркувань;
- складання анотації прочитаного – подання стислої характеристики змісту книги, статті тощо;
- рецензування – складання критичного відгуку про матеріал, що самостійно вивчався.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: ділові ігри, дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості (метод цікавих аналогій, ефект дивування, зіставлення наукових і життєвих (побутових) пояснень явища то**ЩО**).

Методи навчання спрямовані не тільки на передачу та сприймання знань, умінь і навичок, а й мають значно ширший діапазон дій, який виражається у функціях навчального процесу: освітній, виховній, розвивальній.

Освітня функція як основа передбачає застосування тих методів і прийомів керування навчальною діяльністю студентів, які сприяли б успішному засвоєнню знань, умінь, наукового світогляду та його відповідних складових - переконань, як упевненості у правильності своїх знань. Освітня функція служить для здійснення завдань творчого характеру

Виховна функція є невіддільною від освітньої та призначена для єдності навчально-виховного процесу. У ході навчання завдяки застосуванню викладачем цілеспрямованих методів і прийомів виховання почуття обов'язку, відповідальності розвивається інтерес до того чи іншого предмету.

Розвивальна функція має психологічно-педагогічний зміст. Педагогічною наукою доведено, що розумовий розвиток студентів краще забезпечується при застосуванні проблемно-наукової групи методів, що кмітливість і спритність їх думки краще розвивається, коли вони привчаються не тільки зачувати матеріал, а й розмірковувати над ним,

цілеспрямовано формують у них абстрактне мислення, загальна культура та моральність. Отже, саме у здійсненні цих трьох функцій підтверджується закономірність єдності навчання, виховання й розвитку студентів.

Під час вивчення дисципліни будуть застосовуватися наступні методи навчання:

- практичні вправи;
- підготовка рефератів, тестових завдань; доповіді за презентацією;
- самостійна робота.

11. Методи контролю

До методів контролю і самоконтролю належать такі:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, усні заліки, колоквиуми, усне програмоване опитування;
- методи письмового контролю: контрольні письмові роботи, письмові заліки, програмовані письмові роботи;
- методи практичного контролю: контрольні роботи, контроль за допомогою комп'ютера (навчально-контрольні програми);
- методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрями власного навчального процесу, самоаналіз і т. ін.

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів є знання, уміння та навички, досвід творчої діяльності, емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень студентів є:

- контролююча, що передбачає визначення рівня досягнень окремого студента (групи, курсу), виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачеві відповідно планувати та викладати навчальний матеріал;
- навчальна – зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень студентів, коли його проведення сприяє повторенню, уточненню та систематизації навчального матеріалу, удосконаленню підготовки окремого студента (групи, курсу);
- діагностично - коригуюча, що допомагає з'ясувати причини труднощів, які виникають у студента під час навчання, виявити прогалини у знаннях і вміннях та корегувати його діяльність, спрямовану на усунення недоліків;
- стимулюючо-мотиваційна, що визначає тему, таку організацію оцінювання навчальних досягнень студентів, коли його проведення стимулює бажання покращити свої результати, розвиває відповідальність і сприяє змагальності учнів, формує мотиви навчання;
- виховна, що передбачає формування вміння відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю та самоконтролю, розвиток якостей особистості: працелюбності, активності, охайності тощо.

Методи контролю дають можливість перевірити рівень засвоєння студентами знань, сформованості вмінь і навичок.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують студенти під час аудиторних занять впродовж семестру, наведений в таблиці.

Поточне тестування та самостійна робота							Індивідуальна робота	Контрольна робота	Накопичувальні бали/сума
T. 1.1.	T. 2.1.	T. 3.1.	T. 4.1.	T. 4.2.	T. 5.1.	T. 5.2.			
67	67	67	33	34	33	34	15	150	500

У залікову відомість переноситься середній бал, який визначається діленням загальної суми накопичених балів на кількість кредитів, передбачених навчальним планом для даної дисципліни.

У випадку, якщо студент не набрав достатньої кількості балів (50 балів, помножених на кількість кредитів по даній дисципліні), або бажає отримати більш високу оцінку, він здає іспит, за результатами якого виставляються наступні бали (за 100 бальною шкалою)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Сума балів	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
A	90 - 100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80 - 89	4 (добре)	4/добре./зараховано
C	65 - 79		
D	55 - 64	3 (задовільно)	3/задов./зараховано
E	50 - 54		
FX	35 - 49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Сума
Кредити	1		2		3		4			5			
Теми	T.1.1.	ПКР1	T.2.1.	ПКР2	T.3.1	ПКР3	T.4.1.	T.4.2.	ПКР4	T.5.1.	T.5.2.	ПКР5	-
Активна робота на практичних заняттях: (вирішення задач, тести, підготовка матеріалу та доповідь за ним; написання та захист реферату; доповідь за презентацією)	10		15		15		15	15		10	10		90
Самостійна робота (підготовка самостійної роботи: теоретичних питань та задач)	57		52		52		18	19		23	24		245
Усього самостійна робота:	67		67		67		33	34		33	34		335
Індивідуальна робота (участь в конференціях)	3		3		3		3			3			15
Поточна контрольна робота		30		30		30			30			30	150
Разом за видами робіт	100		100		100		100			100			500
Всього за кредитами	100		100		100		100			100			500

13. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма.
2. Робоча програма.
3. Навчально – методичний комплекс дисципліни.

14. Рекомендована література

Базова

1. Бабірад М. М. Особливості інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні / М. М. Бабірад // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19 (3) – С. 157-163.
2. Базилевич В. Д. Іпотечний ринок: Наукове видання / В. Д. Базилевич, Н. П. Погорельцева. – К.: Знання, 2008. – 717 с.
3. Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова. Київ: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. 504 с.
4. Банкноти та монети. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=65148&cat_id=36709.
5. Барановський О. І. Актуальні проблеми функціонування валютних ринків / О. І. Барановський // Фінанси України. – 2009. – №4. – С.15-19.
6. Барановський О. І. Стійкість фінансових ринків України та механізми її забезпечення / О. І. Барановський, В. Г. Барановська, Є. О. Бублик та ін.; [за редакцією Барановського О. І.]. – К.: НАН України, Інститут економіки та прогнозування. – 2010. – 492 с.
7. Боди З. Фінанси: учеб. пособие; [пер. с англ.] / З. Боди, Р. Мертон. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2000. – 262 с.
8. Бурда М. Макроекономіка: Європейський контекст; [Пер. з англ.] / М. Бурда, Ч. Виплош. – К.: Основи, 1998. – 682 с.
9. Бюлетені Національного банку України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
10. Варуфакіс Я. Розмови з донькою про економіку. Коротка історія капіталізму; з англ. пер. Ю. Скавінський. Львів: Вид-во Старого Лева, 2018. 165 с.
11. Василик О. Д. Теорія фінансів: Підручник / О. Д. Василик. – К.: НІОС; 2000. – 416 с.
12. Ватаманюк О. З. Заощадження в економіці України: макроекономічний аналіз: [Монографія] / О. З. Ватаманюк. – Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. – 536 с.
13. Вовчак О. Д. Платіжні системи: навч. посіб. / О. Д. Вовчак та інші. Київ: Знання, 2008. 341 с.
14. Вовчак О. Д. Вклади населення як важливе зовнішнє джерело фінансування банківської інвестиційної діяльності в Україні / О. Д. Вовчак // Науковий вісник: Львівська КА, – 2007. – Вип. № 17.5 – С. 138-141.
15. Гаманкова О. О. Ринок страхових послуг України: Теорія, методологія, практика; [Монографія] / О. О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2009. – 283 с.
16. Гаманкова О. О. Страхування життя в Україні: Нормативно-правове забезпечення / О. О. Гаманкова // Національна безпека і оборона. – 2000. – № 4. – С. 52–58.
17. Гаманкова О. О. Роль страхування життя у сучасній ринковій економіці / О. О. Гаманкова // Фінанси України. – 2000. – № 9. – С. 93- 98.

18. Говорушко Т. А. Страхові послуги: Навчальний посібник / Т. А. Говорушко. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с.
19. Гроші України = Money of Ukraine / Р. М. Шуст та ін.; худ.-оформл. Б. П. Бублик. Харків : ФОЛПО, 2011. 503 с.
20. ДеМарко Т., Листер Т. Вальсируя с медведями: управление рисками в проектах по разработке программного обеспечения; под общ. ред. Баженова А. Д., Арефьева А. О. Москва: Компания р.п.Office, 2005. 190 с.
21. Державна служба статистики України; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.
22. Добромислов К. В. Совершенствование механизма инвестирования пенсионных накоплений / К. В. Добромислов // Финансы. – 2007. – № 12 – С.56-59.
23. Економічна енциклопедія: У 3-х т. Т. 1; [Відпов. ред. М. Мочерний]. – К.: ВЦ Академія, 2000. – С. 236-237.
24. Енциклопедія для банкіра: у 2-х т. / авт. кол.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко, д-ра екон. наук, проф. Р. А. Слав'юка. Київ: УБС НБУ, 2013. Том 2 (практична термінологія). 547 с.
25. Енциклопедія для банкіра: у 2-х т. / авт. кол.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Смовженко, канд. екон. наук, доц. Г. Стеблій, д-ра філос. наук, проф. З. Скринник. Київ: УБС НБУ, 2012. Том 1 (теоретична та історична частини). 483 с.
26. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. – К.: Знання, 2007. – 1072 с.
27. Залетов А. Н. Филонюк А. Ф. Страховая индустрия Украины: стратегия развития; [Монография] / А. Н. Залетов, А. Ф. Филонюк. – К.: Международная агенция «Бизон», 2008. – 448 с.
28. Залетов О. М. Убезпечення життя; [Монографія] / О. М. Залетов. – К.: Міжнародна агенція «БІЗОН», 2006. – 688 с.
29. Зимовець В. В. Фінансове посередництво: Навч. посібник / В. В. Зимовець, С. П. Зубик. – К.: КНЕУ, 2004. – 288 с.
30. Інвестиційний банкінг: навч. посібник / авт. кол.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Б. І. Пшика. Київ: ДВНЗ «УБС», 2017. 490 с.
31. Історія центрального банку України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36110&cat_id=36012.
32. Канеман Д. Мислення швидке й повільне; з англ. пер. М. Яковлев. Київ: Наш формат, 2017. 479 с.
33. Карлін М. І., Цимбалюк І. О. Фінанси домогосподарств провідних країн світу: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2014. 172 с.
34. Кваснюк Б. Є. Національні заощадження та економічне зростання: Монографія / Б. Є. Кваснюк. – К.: МП «Леся», 2000. – 304 с.
35. Кізіма Т. О. Прагматика та перспективи трансформації заощаджень домогосподарств в інвестиційні ресурси / Т. О. Кізіма // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – Вип. 10. – С. 22-26.
36. Кізіма Т. О. Фінанси домогосподарств / Т. О. Кізіма. – К.: Знання, 2010. – 63 с.
37. Кіреєв О. І. Відновлення грошових заощаджень громадян / О. І. Кіреєв // Урядовий кур'єр. – 2003. – 30 травня. – С. 8-9.
38. Ковалюк О. М. Сімейні господарства України: Принципи, механізм, перспективи: Навч. посіб. / О. М. Ковалюк, Г. А. Лех, С. К. Реверчук. – К.: Атіка, 2002. – 176 с.
39. Кові С. Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей: потужні інструменти розвитку особистості; пер. з англ. О. Любенко. 2-ге вид., стер. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2015. 382 с.
40. Копитіна І. В. Вплив рівня фінансової грамотності домогосподарств на інвестиційний потенціал країни / І. В. Копитіна // Бізнес-навігатор : Науково-виробничий журнал : Міжнародного університету бізнесу і права. – 2012. – №1 (27). – С. 143–146.

41. Копитіна І. В. Генезис наукових поглядів на заощадження домогосподарств / І. В. Копитіна // Таврійський науковий вісник: ДВНЗ Херсонський державний аграрний університет” Міністерства аграрної політики України. – 2012. – Вип. 81. – С. 385-389.
42. Копитіна І. В. Перспектива недержавного пенсійного страхування на внутрішньому ринку України в умовах фінансової кризи / І. В. Копитіна / Матеріали XIII міжнар. наук.-практ. конф. «Фінанси України». – Дніпропетровськ, 2009. – Т. 7. – С. 12–14.
43. Копитіна І. В. Реалії та перспективи пенсійної реформи / І. В. Копитіна / Стратегічні напрями соціально-економічного розвитку держави в умовах глобалізації : збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 22 – 23 вересня 2017 р.) ; за аг. Ред. д.е.н., проф. Синчака В. П. – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017.
44. Копитіна І. В. Страхування життя: недоліки та перспективи розвитку в Україні / І. В. Копитіна // Экономика Крыма: Науково-практичний журнал Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. – 2012. – №. 1 (38). – С. 17–22.
45. Копитіна І. В. Танклевська Н. С. Розвиток залучення заощаджень домашніх господарств в економіку України: монографія / І. В. Копитіна Н. С. Танклевська – Херсон: Айлант, 2013. – 220 с.
46. Котляр Д. Недержавне пенсійне забезпечення в ЄС: Корисний досвід та можливі висновки для України / Д. Котляр // Часопис «Парламент». – 2002. – № 4. – С. 18-22.
47. Кузнецова С. А., Болгар Т. М., Пестовська З. М. Банківська система: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 416 с.
48. Кузнецова А. Я. Місце і роль недержавних пенсійних фондів на фондовому ринку України / А. Я. Кузнецова // Вісник української академії банківської справи. – 2009. – № 2.: [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/2009_2/27.1.02.pdf.
49. Кульчицька Р. Б. Мотиви і фактори формування заощаджень домашніми господарствами / Р. Б. Кульчицька // Фінанси України. – № 11. – 1998. – С. 28.
50. Ліга страхових організацій України «Страхування в Україні»; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uainsur.com>.
51. Луцишин О. Механізм трансформації заощаджень в інвестиції процесі реалізації депозитних послуг кредитними спілками / Олег Луцишин. // Світ фінансів. – 2010. – №3. – С. 117-129.
52. Люблін Ю. Пенсійна реформа в Україні: Коментарі іноземних фахівців / Ю. Люблін, Г. Гендрікс, І. Найков // Страхова справа. – 2008. – № 3 (31). – С. 41-46.
53. Мелешко О. В. Проблеми недержавних пенсійних фондів розвинутих країн як наслідок світової економічної кризи / О. В. Мелешко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. Збірник наукових праць. – 2010. – № 28. – С. 40-49.
54. Мельник Т. Г. Сучасний стан та тенденції розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні / Т. Г. Мельник / Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України – 2010. – № 1. – С. 211 –214.
55. Міщенко В. І. Організація залучення заощаджень населення на основі випуску казначейських зобов'язань України / В. І. Міщенко, В. В. Жупанин // Фінанси України. – 2008. – № 2 – С. 47-51.
56. Мних М. В. Страхування та його роль у забезпеченні соціального захисту населення / М. В. Мних // Фінанси України. – 2007. – № 6. – С. 39-43.
57. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dfp.gov.ua.
58. Попередження інвесторам: 10 ознак фіктивності інвестиційного проекту. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/2019/03/25/poperedzhennya-nvestoram-10-znak-fktivnost-nvestitsynogo-proektu>.

59. Про затвердження Класифікації інституційних секторів економіки України. Наказ Державного комітету статистики України, Департаменту макроекономічної статистики, Департаменту планування та організації статистичних спостережень № 96 від 18.04.2005 р.; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1157.597.3&nobreak=1>.
60. Рекомендації держателям платіжних карток. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=26645330&cat_id=3127220.
61. Ринок платіжних карток України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=79219.
62. Рікардз Дж. Валютні війни. Витоки наступної світової кризи; пер. з англ. Д. Тавровецький. Київ: Наш формат, 2018. 327 с.
63. Романенко О. Р. Фінанси: підручник для ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 310 с
64. Сальников Т. Пенсійне забезпечення: світовий досвід / Т. Сальников // Вісник пенсійного фонду України. – 2010. – № 7. – С. 2-26.
65. Споживачу небанківських фінансових послуг. URL: <https://nfp.gov.ua/files/DepFinMon/%D0%91%D0%A0%D0%9E%D0%A8%D0%A3%D0%A0%D0%90.pdf>.
66. Талер Р. Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення; пер. з англ. С. Крикуненко. Київ: Наш формат, 2018. 462 с.
67. Тапскотт Д., Тапскотт А. Технологія блокчейн: то, що движет фінансовою революцією сьогодні; пер. с англ. К. Шашковой, Е. Ряхиной. Москва: Эксмо, 2017. 443 с.
68. Ткаченко Н. В. Страхування: підручник. Київ: УБС НБУ, 2014. 570 с.
69. Федоренко А. В. Механізми запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування / А. В. Федоренко // Світ фінансів. – 2008. – № 4 (17). – С. 114-115.
70. Фергюсон Н. Еволюція грошей. Фінансова історія світу; пер. з англ. К. Діса. Київ: Наш формат, 2017. 380 с.
71. Фінанси: експрес курс: навч. посібник / І. С. Волохова, Н. А. Шикіна, О. Г. Волкова та ін.; за заг. ред. І. С. Волохової. Харків: ПромАрт, 2018. 262 с.
72. Фінансова грамотність: інтерактив. електрон. посіб. / авт. кол.; за ред. Т. С. Смовженко; М-во освіти і науки України. Київ, 2014. 1 електрон. диск.
73. Фінансова грамотність: підручник / авт. кол.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко. Київ, 2014. 316 с.
74. Фінансово-економічна грамотність: підручник: у 2-х ч. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. В. Димченко. Київ: Кондор, 2017. Ч. 1
75. Фінансово-економічна грамотність: підручник: у 2-х ч. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. В. Димченко. Київ : Кондор, 2018. Ч. 2: Банківська система України, загальні поняття про облік, аудит та економічний аналіз в умовах ринкової економіки. 400 с.
76. Фондовий ринок: підручник: у 2 кн. / В. Д. Базилевич, В. М. Шелудько, В. В. Вірченко та ін.; за ред. В.Д. Базилевича. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Знання, 2015. Книга 1. 621 с.
77. Фондовий ринок: підручник: у 2 кн. / В. Д. Базилевич, В. М. Шелудько, В. В. Вірченко та ін.; за ред. В. Д. Базилевича. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: Знання, 2016. Книга 2. 686 с.
78. Фондовий ринок: практикум: навч. посібник / В. Д. Базилевич, В. М. Шелудько, В. В. Вірченко та ін.; за ред. В. Д. Базилевича. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: Знання, 2017. 718 с.
79. Фурман В. М. Страхіві послуги для населення / В. М. Фурман // Фінанси України. – 2005. – № 4 – С. 141-146.

80. Харарі Ю. Н. 21 урок для 21 століття; з англ. пер. О. Дем'янчук. Київ: Форс Україна: Book Chef, 2018. 413 с.
81. Худолій Л. М. Управління фінансовими ресурсами сучасної банківської утанови. Монографія. / Л. М. Худолій, М. П. Денисенко, В. М. Домрачев, І. В. Новикова, В. Г. Кабанов, Р. А. Могильницький – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2009. – 296 с.
82. Ч. 1: Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України. 1024 с.
83. Чанг Ха-Юн. Економіка. Інструкція з використання; пер. з англ. А. Лапін. Київ: Наш формат, 2016. 400 с.
84. Юрій С. І. Фінанси домогосподарств: теоретичні підходи до трактування сутності / С. Ш. Юрій, Т. О. Кізіма // Фінанси України. – 2008. – № 8. – С. 3–11.
85. CFA Institute. CFA Program Curriculum 2018 Level I Volumes 1-6 Box Set (CFA Curriculum 2018). Wiley; 1 edition (July 31, 2017); reading 6 «The Time Value of Money».
86. Financial Consumer Protection. URL: <https://www.oecd.org/g20/topics/financial-sector-reform/financialconsumerprotection.htm>.
87. Frey C. B., Osborne M. A. The future of employment: how susceptible are jobs to computerisation? URL: https://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/downloads/academic/The_Future_of_Employment.pdf.
88. Madura J., Casey K. M., Roberts Sh. J. Personal financial literacy. Second Edition. Boston, New York, etc. : Pearson, 2014. 318 p.
89. Mishkin F. S. The Economics of Money, Banking, and Financial Markets. Eleventh Edition. New York, etc. : Pearson, 2015. 704 p.
90. Saving and Investing. A Roadmap To Your Financial Security Through Saving and Investing. U.S. Securities and Exchange Commission. URL: <https://www.sec.gov/investor/pubs/sec-guide-to-savings-and-investing.pdf>.
91. Smith A. Gig Work, Online Selling and Home Sharing. URL: <https://www.pewinternet.org/2016/11/17/gig-work-online-selling-and-home-sharing>.
92. Your Money Matters / J. Chapman, St. Jones, E. Waller, R. Winnard, L. Booth etc. London: Young Money, 2018. 150 p.

15. Інформаційні ресурси

93. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
94. Офіційний сайт «Пенсійна реформа в Україні» [сайт [http:// www.pension.kiev.ua](http://www.pension.kiev.ua)].
95. Офіційний сайт Верховної Ради України [сайт [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)]
96. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [сайт [http:// www.ukrstat.com.ua](http://www.ukrstat.com.ua)].
97. Офіційний сайт Державної служби зайнятості [сайт [http:// www.dcz.gov.ua](http://www.dcz.gov.ua)].
98. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [сайт [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)].
99. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. [сайт [http:// www.uainsur.com](http://www.uainsur.com)]
100. Офіційний сайт Міністерства праці та соціальної політики [сайт [http:// www.mlsp.gov.ua](http://www.mlsp.gov.ua)].

101. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського [сайт [http:// www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)].
102. Офіційний сайт Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України. [сайт [http:// www.dfp.gov.ua](http://www.dfp.gov.ua)]
103. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки [сайт [http:// www.alpha.rada.kiev.ua](http://www.alpha.rada.kiev.ua)].
104. Офіційний сайт Пенсійного фонду України [сайт [http:// www.pfu.gov.ua](http://www.pfu.gov.ua)].
105. Пенсійний фонд України; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pfu.gov.ua>.
106. Підсумки розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>.
107. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 р. №2755-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
108. Про банки і банківську діяльність; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
109. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>.
110. Про економіку та державні фінанси / Інформаційний портал; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecofin.org.ua>.
111. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 р. № 2908-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2908-14>.
112. Про Національний банк України; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
113. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 р. № 1057-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.
114. Про пенсійне забезпечення; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
115. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>.
116. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
117. Про споживче кредитування: Закон України від 15.11.2016 р. № 1734-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19>.
118. Про страхування: закон України; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
119. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
120. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
121. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV.
122. Професійна юридична система; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>.
123. Статистичний бюлетень НБУ: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

124. Страхування в Україні Аналітичний звіт: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dfp.gov.ua.
125. Сторінка викладача на освітньому просторі університету. [сайт <https://mnu.mk.ua>]